

GELECEKTEN MEKTUP

Botanik Park'ta yaptığım mesai sonrası yürüyüşlerine ara vereli epey olmuştu. Neden bilmem, beni Ankara'ya bağlayan en eski alışkanlıklarımın birini yaş aldıkça terk etmiş, yerine de pek bir şey koyamamıştım. Ama bugün, ta sabahtan sözleştim kendimle; adliye çıkışı hızlıca eve uğrayacak, sonra da parka gidecektim. Nisanın başında bu ılık bahar havasını yakalamışken kaçırmak olmaz zira!

Akşamüstü, bir taksiyle Atakule önünden parkın Çankaya Caddesi üzerindeki girişine vardım. Ziyaretlerimizde öteden beri hep bu daha sakin girişi kullanırdık. Taksiden inip kapıya doğru ilk baktığım anda, o koyu renkli, yüksek iki duvarla karşılaştım. Ne zamandır buradaydılar? O kadar uzun süre geçmiş miydi ben kafamı bu yöne çevirmeyeli?

Duvarların caddeye doğru nazikçe kıvrılarak açılan kısmından dışarıya doğru sıcak bir ışık süzülüyordu. Çevresinde insanlar vardı. Buralar alıştığımdan daha kalabalıktı. Bazıları bu koyu renkli geçidin içine yürüyüp gözden kayboluyordu. Karşıdan karşıya geçip yaklaştığımda fark ettim üzerindeki yazıyı: "Dışışleri Şehitleri Anıtı". Şaşkınlıkla birlikte yoğun bir özlem kapladı içimi, zihnim hiç vakit kaybetmeden babamı canlandırdı gözlerimin önünde. Birden getirip koymadıysa, nasıl haberim olmamıştı bu anıttan?

Zeminde işaretli bir rota, duvarların içindeki bir yırtığa ilerliyordu. Önüne geçtiğimde, giriş terasının o çok sevdiğim manzarasına açılan bir köprüye vardım. İnsanlar burada durup, geniş panoramayı ilk kez görüyor gibi şaşkınlıkla etrafa bakıyordu. Ben de ağır adımlarla en uca yürüdüm. Aşağıda, duvarların arasındaki koridorda dolaşan insanları fark ettim.

Merdivenlerden aşağıya, anıtın kalbine doğru adım attım. 70'li yılların sonundan başlayıp 2000'lere uzanan on yıllardaki tüm dışışleri şehitlerinin isimleri, unvanları, şehit edildikleri misyonlar ve tarihler sıralanmıştı yol boyunca. İlerledikçe içimde bir şeyler sarsıldı. Çocukluğumun geçtiği farklı şehirler, babamın aniden tüm aileye koyduğu sıkı kurallar, o zaman bir türlü anlamlandıramadığım haftalarca süren sessiz yaslar... Burada yazılı isimlerden kaçıyla arkadaşta, dosttu acaba? Kaçının cenazesine katılabilmiş, hakkıyla el açıp dua edebilmişti ardından?

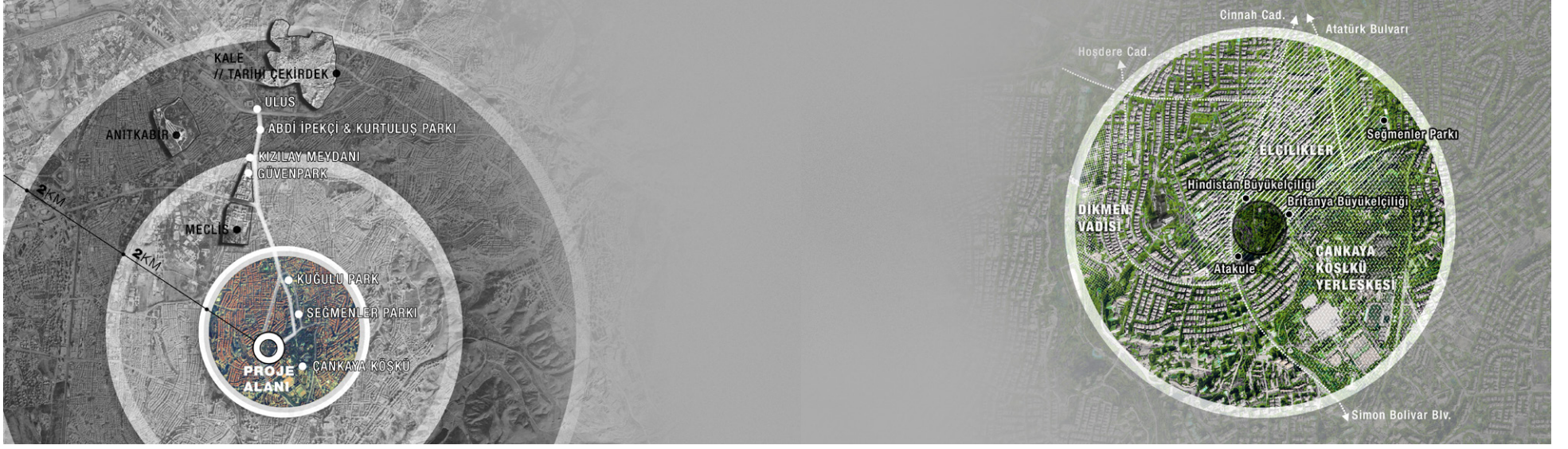
Koridorun sonuna vardığımda, vadinin ferahlığına açılmadan hemen önce, duvarlar iyice yükselmişti sanki. "Ah babacığım..." diye geçirdim içimden. Keşke birlikte yürüyebilseydik bu yolu. O, unutmaktan ne kadar şikayetçiydi, ne kadar kolay unuttuğumuzu ne çok söylerdi... Oysa şimdi burada, yıllar sonra, kendisine ve meslektaşlarına adanan bu sessiz, vakur anıtın önünde, sanki uzun zamandır içimde taşıdığım bir borcu ödeyerek yürüyordum adeta.

Anıt, parkın mevcut teraslarının en yükseğine ulaşarak son buluyordu. Burada yalın bir bahçe düzenlemesi yapılmıştı. Duvarlardan birinin içine yerleştirilmiş bir nişte, bu karanlık dönem ve anıtın tasarımı hakkında daha detaylı bilgiler içeren bir sergi alanı vardı. Yaklaşıp göz attım. Sonra, kırmızı çiçeklerle düzenlenmiş peyzajın kenarındaki bir banka oturdum. Uzanmış gölgelerle daha da derinleşmiş vadiden Ankara'ya bakarken, anılarım aklıma hücum etti.

Bu akşamüstü, planladığım gibi geçmemişti ama bundan hiç şikayetçi değildim. Aksine, uzun zamandır yarım kalmış ya da ihmal edilmiş bir vazifeyi tamamlamış gibi hissediyordum. Yaşım ilerledikçe bazen hayal gibi gelen çocukluk ve ilk gençlik anılarım tazelenmiş, babam; merhum büyükelçi benimle birlikte bu kısa yolculukta tüm bu duygularıma eşlik etmişti sanki.

Onca yerden sonra kendimi en çok evimde hissettiğim şehirde, uzun zamandır uğramadığım bu parkta, görevini tamamlayıp sanki açıldığı gibi sessizce kapanıp gidecekti arkamdan bu derin yarık...

02.04.2026, Çankaya / Ankara

SERİM

Yarışma için geliştirdiğimiz öneriyi ‘Gelecekte Mektup’ adıyla; bir Ankaralının yapıyla ilk karşılaşmasını yazıya döktüğü hayali bir anlatı üzerinden tariflemeye başlamak istedik. Anıt’ın ziyaretçileriyle kuracağı fiziksel ve duygusal ilişkiye dair tahayyülümüzü bu yolla ifade etmenin anlatıya yardımı dokunacağına inanarak...

-

Cumhuriyet devrimiyle başlayan, modern bir toplum ve buna eşlik edecek kurumların inşası serüveni şüphesiz kolay olmamış, iç ve dış dinamiklerle çok defa sınanan yolculuğumuzda nice zorluk, ve hatta trajedi, yakın tarihimizde yerini almıştır. Yarışmanın merkezine aldığı dışışleri şehitlerimiz de geçen yüzyılın oldukça çalkantılı geçen 70’li ve 80’li yıllarına damga vurmuş, ancak dönemin kalabalık ve zaman zaman karanlık gündemi arasında hatıraları belki bir miktar da ihmal edilmiş kayıplarımızdandır.

Diplomatik misyonlarda Türkiye Cumhuriyeti’nin temsili için yetişmiş bürokratlarımız, aileleri ve çalışma arkadaşlarıyla birlikte çeşitli terör saldırılarına maruz kalmış, bu kanlı süreç uzun yıllar devam etmiştir. Cumhuriyetin, imparatorluktan devraldığı kimisoriunlarını en idönemde de yakıcı meseleler olarak süreceğinin ispatı da sayılabilecek bu silsile, özellikle ASALA terör örgütünün gerçekleştirdiği suikastlerle hatırlanmaktadır. 1973 yılında Los Angeles Başkonsolos Yardımcısı Mehmet Baydar ve Konsolos Bahadır Demir’in şehit edilmesiyle başlayan saldırılar, farklı temsilciliklerimizdeki eylemlerle devam etmiştir. 2000’li yıllara kadar uzanan daha yakın tarihli saldırıları da dahil ettiğimizde, resmi görevleri nedeniyle büyük riskler almış, bu uğurda hayatlarını feda etmiş çok sayıda görev şehidini hatırlamak, onurlandırmak ve bunu mimarlık aracılığıyla kalıcılaştırabilme ihtimali, yarışmanın sunduğu çok önemli bir fırsattır.

Tıpkı kişisel acılarımız gibi, toplumsal travmalarımızı da tanıyabilmek, yasını tutabilmek ve birlikte iyileşebilmek, kolektif bilinç ve gelecek yolculuğumuzun hayati bir parçasıdır. Bu yolla, bir anıt ya da anma mekânı, fiziksel varlığının çok ötesinde bir anlam ve faydanın simgesi olabilir. Yarışma özelinde bunu Ankara’nın simge noktalarından birinde gerçekleştirme gayreti, seyredilecek bir plastik objeden öte bir hatıra durağı yaratabilmek, önerimizin düşünsel altyapı ve mimari yaklaşımının temelini oluşturmuştur.

BAĞLAM

Botanik Park, Ankara’nın kentsel gelişim tarihinin simge noktalarından biri olmasının yanında, bu yolculuğun katmanlarının seyrine de imkan tanıyan önemli bir kamusal alan olarak tanımlanabilir. Şehri çevreleyen doğal topografyanın içinde bir vadi formasyonunda yer alması, parka özgün bir karakter kazandırır. Bu vadi yapısı, hem parkın topoğrafyasını belirler hem de farklı eğimler, derinlikler ve yükseltilerle çeşitlenen doğal alanlar oluşturur. Bu alanlar, imkan tanıdığı çok çeşitli bitki türleriyle parka kimliğini de kazandıran botanik kataloğa katkı sunar.

Park ve yakın çevresi, uzun yıllar meclis ile birlikte Cumhuriyet’in geleneksel idari merkezi olan Çankaya Köşkü’ne ev sahipliği yaparken, aynı zamanda birçok uluslararası elçilik ve diplomatik temsilciliklerin bulunduğu bir bölgedir. Köşk yerleşkesi, Atakule ve şehrin yönetsel ve diplomatik merkezlerine olan yakınlık, Botanik Park’ı sadece bir yeşil alan olarak değil, aynı zamanda başkentin sosyal, kültürel ve diplomatik dinamiklerinin bir parçası haline getirir. Bu yönüyle yarışma alanı, başkentteki yaşamın ve tarihsel sürecin hem fiziksel hem de sembolik bir yansıması olarak görülebilir.

1950’li yıllarda küçük bir botanik bahçesi olarak planlanmış ve ilk adımları 1958 yılında atılmış park alanı, zaman içinde büyüyerek, Ankara’nın önemli yeşil alanlarından birine dönüşmüştür. 1980’ler ve 1990’larda, Ankara’daki yeşil alanların korunması ve artırılması için yapılan çalışmalar doğrultusunda Botanik Park genişletilmiş ve dönemin ihtiyaçlarına göre yeniden şekillendirilmiştir. Vadi, Atatürk Bulvarı çeperinde sıralanmış kent merkezinin önemli yeşil alanlarının son halkası olarak da okunabilir. Bu aks ve çevresi; tarihi çekirdeğinden güneye doğru genişleyen modern şehrin karakteristik kent morfolojisinin, yoğunluk ve idari karakterinin ağırlık merkezidir.

Anıt alanı olarak, parkın Çankaya Caddesi üzerindeki giriş bölümü ve çevresi işaret edilmiştir. Bu giriş, Cinnah yönü ve Atakule çeperine kıyasla daha az yoğundur. Alan, parkın doğu çeperinde hem sakin bir giriş noktası hem de ziyaretçilere park panoraması ve kent manzarasını ilk adımda sunan bir röper noktası olarak tanımlanabilir. Birleşik Krallık Büyükelçiliği, Çankaya Köşkü yerleşkesi ve parkın yerleştiği vadi birlikte kent dokusunun seyredildiği, şehir merkezinden Atakule’ye uzanan seyir aksının içinde geniş bir yeşill fon teşkil eder. Proje alanının tüm bu karakteristiği ile topografik ilişkileri, tasarımın kurgusu ve ziyaretçi deneyimi noktasında belirleyici ana unsurlar olarak önerimize yön vermiştir.

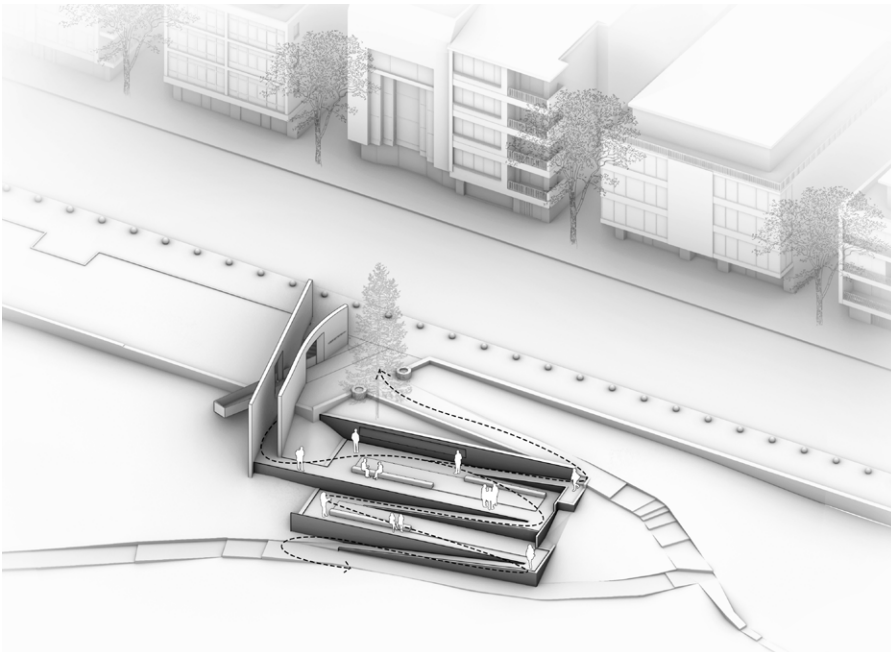
ÖNERİ TASARIM:

YAS, YAD VE UMUT

Anıtlar ve ilişkili anma mekanları, mimari tipolojiler içinde özel bir kategoriye tanımlar. Odaklandıkları toplumsal olay, kişi ya da dönemler üzerinden bir anlatı inşa ederken, yalnızca fiziksel ve mekânsal nitelikleriyle değil, aynı zamanda ziyaretçilerde uyandırdıkları duygusal deneyimlerle de öne çıkar. İşlevselliğin ötesine geçerek, kolektif hafızayı canlı tutan bir anlam dünyası yaratma potansiyeli taşırlar.

Yarışma için geliştirdiğimiz öneride, yalın ancak güçlü bir anlatı ile alanın mevcut karakterinden beslenmeye gayret ettik. Anıtın, katmanlı bir duygusal ve fiziksel deneyime imkan veren bir anlatı kurmasını önceledik. Ziyaretçilerin yalnızca seyirci konumunda olduğu pasif birer unsur olmanın ötesine geçebilmesi mühimdi. Bu yolla anıtın merkezine aldığı vak'a, hem fiziksel mekan hem de işaret ettiği semboller yoluyla deneyimin kalbine yerleşebilirdi.

Alan kullanımında, Botanik Park'ın topografik karakter ve mazarisini iyi yansıtan mevcut kot ilişkilerini muhafaza ederek, sınırlı bir müdahale ile dönüştürmeyi hedefledik. Giriş alanı bitişindeki mevcut terasları malzeme ve birbirleri arasındaki erişim noktasında tekrar ele alıp; anıt kütlelerini giriş kotu, teraslar ve park içi sirkülasyonu arasında yeni bir bağlantı olarak hayal ettik.

Anıtın fiziki tasarımını yönlendiren üç temel kavram ya da evreyi; *YAS*, *YAD* ve *UMUT* olarak belirledik. *YAS*, kayıplarımızı tek tek isimleriyle hatırladığımız, kent ölçeğinden keskin bir kopuşla şekillenmiş bir rotayı temsil ederken; *YAD*, mekânsal bağlamın tam içinde ve bir arada olduğumuz anma alanını; *UMUT* ise ortak miras ve geleceğimize dair inancımızın temsilini üstleniyor. Bu üç kavramın mekânsal karşılıklarını arayarak, tasarımın bütününde ziyaretçilerin anma sürecini hem bireysel hem de toplumsal düzeyde deneyimleyebileceği bir kamusal alanın ortaya çıkmasına gayret ettik.

İnce bir kesik gibi proje alanına yerleşen paralel iki duvar, cadde kotunda *Anıt* ve *Anı Mekanının* fiziki temsili olarak yükselirken; bir yandan da geniş panoroma ve açıklığa tezat bir dar geçit olarak, merkezine aldığı trajedi ve kayıpların duygusal anlatısına hizmet ediyor. Parkın genel silüeti içerisinde, başka bir dönem ve başka bir işleve ait olduğunu gizlemeden var olmayı ve anıtsallığı ile görünürlüğünü bu yolla kazanmayı hedefliyor. Mevcut ağaç dokusuna müdahale etmeksizin yerleşen bu dar kesik, cadde kotunda zarifçe açılan formuyla kentliyi içine davet ediyor.

Koyu renkli geniş duvarlar, giriş meydanı kotunda bir köprüyle yırtılıyor. İki duvarı delip geçen bu doğrusal açıklıktan kent manzarasına doğru bir seyir balkonu uzanıyor. Bu yolla, alanın kısmi olarak perdelenmiş başkent panoraması kentliye geri verilirken, aynı zamanda şehrin cumhuriyetle özdeşleşmiş yolculuğu da genel anlatının *UMUT* durağı olarak anlam kazanıyor. Cadde kotunda tanımlı ilişkili meydanın, anma törenleri için bir toplanma alanı olarak da kullanılması öngörülüyor.

Ziyaretçileri duvarların arasından teraslara taşıyan geçitte kayıplarımızın isimleri, şehit edildikleri yer ve tarihler yer alıyor. Bu rotanın ulaştığı mevcut teraslar ise yeniden ele alınmış peyzaj ve malzeme karakteriyle bir anı bahçesi olarak düzenlenip park içinde yeni bir alt odak olarak tekrar tanımlanıyor. 'Gelecekte Mektup' isimli bölümde de tariflendiği şekliyle tasarım; 'sanki açıldığı gibi sessizce kapanıp gidecek bir derin yarık...' olarak yerleşiyor parkın çeperine. Koyu renkli doğal taşlar ile kaplı anıt kütleleri, aydınlatıldığı saatlerde vadi ve cadde yönünden farklı yüksekliklerdeki bir fener gibi ışıdayarak işaretliyor yerini.

PARK İÇİNDEN GENEL GÖRÜNÜM //

GELECEKTEN MEKTUP

Botanik Park'ta yaptığım mesai sonrası yürüyüşlerine ara vereli epey olmuştur. Neden bilmem, beni Ankara'ya bağlayan en eski alışkanlıktanmdan birini yaş aldıkça terk etmiş, yerine de pek bir şey koyamamıştım. Ama bugün, ta sabahın sözleştim kendimle; adıyla çikşi hızla eve uğrayacak, sonra da parka gidecektim. Nisanın başında bu ilk bahar havasını yakalamışken kaçımak olmaz zira!

Akşamüstü, bir taksiyle Atakule önünden parkın Çankaya Caddesi üzerindeki girişine vardım. Ziyaretlerimizde öteden beri hep bu daha sakin girişi kullandık. Taksiden inip kapıya doğru ilk baktığım anda, o koyu renkli, yüksek iki duvarla karşılaştım. Ne zamandır buradaydılar? O kadar uzun süre geçmiş miydi ben kafamı bu yöne çevirmeyeli?

Duvarların caddeye doğru nazikçe kıvrılarak açılan kısmından dışarıya doğru sıcak bir ışık süzülüyordu. Çevresinde insanlar vardı. Buralar alıştığımından daha kalabalıktı. Bazıları bu koyu renkli geçidin içine yürüyüp gözden kayboluyordu. Karşıdan karşıya geçip yaklaştığımda fark ettim üzerindeki yazıyı: "Dişçiler Şehitleri Anıtı". Şaşkınlıkla birlikte yoğun bir özlem kapladı içimi, zihnim hiç vakit kaybetmeden babamı canlandırdı gözlerimin önünde. Birden getirip koymadırlarsa, nasıl haberim olamazdı bu anıttan?

Zeminde işaretli bir rota, duvarların içindeki bir yırıta ilerliyordu. Önüne geçtiğimde, giriş terasının o çok sevdiğim manzarasına açılan bir köprüye vardım. İnsanlar burada durup, geniş panoramayı ilk kez görüyor gibi şaşkınlıkla etrafa bakıyordu. Ben de ağır adımlarla en uca yürüdüm. Aşağıda, duvarların arasındaki koridorla dolaşan insanların fark ettim.

Merdivenlerden aşağıya, anıtın kalbine doğru adım attım. 70'li yılların sonundan başlayıp 2000'lere uzanan on yıllardaki tüm dişçiler şehitlerinin isimleri, unvanları, şehit edildikleri misyonlar ve tarihler sıralanmıştı yol boyunca. İlerledikçe içimde bir şeyler sarsıldı. Çocukluğumun geçtiği farklı şehirler, babamın aniden tüm aileye koyduğu sıkı kurallar, o zaman bir türlü anlamlandıramadığım haftalarca süren sessiz yaslar... Burada yazılı isimlerden kaçıyla arkadaşış, dostlu acaba? Kaçının cenazesine katılabiliş, hakkıyla el açıp dua edebilişti ardından?

Koridorun sonuna vardığımda, vadinin ferahlığına açıldandan hemen önce, duvarlar iyice yükselmişti sanki. "Ah babacığım..." diye geçirdim içimden. Keşke birlikte yürüyebilseydik bu yolu. O, unutmaktan ne kadar şıkayetiçiydi, ne kadar kolay unuttuğumuzu ne çok söylerdi... Oysa şimdi burada, yıllar sonra, kendisine ve meslektaşlarına adanan bu sessiz, vakur anıtın önünde, sanki uzun zamandır içinde taşıdığım bir borcu ödeyerek yürüyordum adeta.

Anıt, parkın mevcut teraslarının en yükseğine ulaşarak son buluyordu. Burada yalnız bir bahçe düzenlemesi yapılmıştı. Duvarlardan birinin içine yerleştirilmiş bir nişte, bu karanlık dönem ve anıtın tasarımı hakkında daha detaylı bilgiler içeren bir sergi alanı vardı. Yaklaşıp göz attım. Sonra, kırmızı çiçeklerle düzenlenmiş peyzajın kenarındaki bir banka oturdum. Uzunmış gölgelerle daha da derinleşmiş vadicen Ankara'ya bakarken, anıtların aklıma hücum etti.

Bu akşamüstü, planladığım gibi geçmemişti ama bundan hiç şikayetiç değildim. Aksine, uzun zamandır yarım kalmış ya da ihmal edilmiş bir vazifeyi tamamlamış gibi hissediyordum. Yaşım ilerledikçe bazen hayal gibi gelen çocukluk ve ilk gençlik anılarım tazelenmiş, babam; merhum büyükelçi Nevzat Aydın, benimle birlikte bu sıkı yoksullukta tüm bu duygularına eşlik etmişti sanki.

Onca yerden sonra kendimi en çok evimde hissettiğim şehirden, uzun zamandır uğramadığım bir parkta, görevimi tamamlayıp sanki açıldığı gibi sessizce kapamı gidecekti arkamdan bu derin yarık...

Ahmet Aydın

02.04.2026, Çankaya / Ankara

SERİM

Yarışma için geliştirdiğimiz öneriyi "Gelecekte Mektup" adıyla; bir Ankaralının yapıyla ilk karşılaşmasını yazıya döktüğü hayali bir anlatı üzerinden tariflemeye başlamak istedik. Anıt'ın ziyaretçileriyle kuracağı fiziksel ve duygusal ilişkiye dair tahayyülümüzü bu yolla ifade etmenin anlatıya yardımcı dokunacağına inanarak...

Cumhuriyet devrimiyle başlayan, modern bir toplum ve buna eşlik edecek kurumların inşası serüveni güpühesiz kolay olmamış, kı ve diğ dinamiklerle çok defa ananın yolculuğumuzda nice zorluk, ve hatta trajedi, yakın tarihte de yerini almıştır. Yarışmanın merkezine aldığı dişçiler şehitlerimiz de geçen yüzyılın oldukça çalkantılı geçen 70'li ve 80'li yıllarına damga vurmuş, ancak dönemin kalabalık ve zaman zaman karanlık gündemi arasında hatıraları belki bir miktar da ihmal edilmiş kayıplarımızdandır.

Diplomatik misyonlarda Türkiye Cumhuriyeti'nin temsilii için yetmiş bürokratlarımız, aileleri ve çalışma arkadaşlarıyla birlikte çeşitli terör saldırılarına maruz kalmış, bu kanlı süreç uzun yıllar devam etmiştir. Cumhuriyetin, imparatorluğtan devraldığı kimi sorunların yeni dönemde de yakıcı meseleler olarak sürecinin izi da sayılabilecek bu silsile, özellikle ASALA terör örgütünün gerçekleştirdiği suikastlerle hatırlanmaktadır. 1973 yılında Los Angeles Başkonsolos Yardımcısı Mehmet Baydar ve Konsolos Bahadır Demir'in şehit edilmesiyle başlayan saldırılar, farklı temsilcilerimizdeki eylemlerle devam etmiştir. 2000'li yıllara kadar uzanan daha yakın tarihli saldırıları da dahil ettiğimizde, resmi görevleri nedeniyle büyük riskler almış, bu uğurda hayatlarını feda etmiş çok sayıda görev şehidini hatırlamak, onurlandırmak ve bunu mimarlık aracılığıyla kalıcılaştırmak ihtimali, yarışmanın sunduğu çok önemli bir fırsattır.

Topki kişisel acılarımız gibi, toplumsal travmalarımızı da tanıyabilmek, yasını tutabilmek ve birlikte iyileşebilmek, kolektif bilinç ve gelecek yolculuğumuzun hayatı bir parçasıdır. Bu yolla, bir anıt ya da anma mekânı, fiziksel varlığının çok ötesinde bir anlam ve faydanın simgesi olabilir. Yarışma özelinde bunu Ankara'nın simge noktalarından birinde gerçekleştirme gayretli, seyredilecek bir plastik objeden öte bir hatıra durağı yaratabilmek, önerimizin düşünsel altyapı ve mimari yaklaşımının temelini oluşturmuştur.

BAĞLAM

Botanik Park, Ankara'nın kentsel gelişim tarihinin simge noktalarından biri olmasının yanında, bu yolculuğun katmanlarının seyrine de imkan tanıyan önemli bir kamusal alan olarak tanımlanabilir. Şehri çevreleyen doğal topografyanın içinde bir vadi formasyonunda yer alması, parka özgün bir karakter kazandırır. Bu vadi yapısı, hem parkın topografyasını belirler hem de farklı eğimler, derinlikler ve yükseltilerle çeşitlenen doğal alanlar oluşturur. Bu alanlar, imkan tanıdığı çok çeşitli bitki türleriyle parka kimliğini de kazandıran botanik kataloğa katkı sunar.

Park ve yakın çevresi, uzun yıllar meclis ile birlikte Cumhuriyet'in geleneksel idari merkezi olan Çankaya Köşkü'ne ev sahipliği yaparken, aynı zamanda birçok uluslararası elçilik ve diplomatik temsilciliklerin bulunduğu bir bölgedir. Köşk yerleşkesi, Atakule ve şehrin yönetsel ve diplomatik merkezlerine olan yakınlık, Botanik Park'ı sadece bir yeşil alan olarak değil, aynı zamanda başkentnin sosyal, kültürel ve diplomatik dinamiklerinin bir parçası haline getirir. Bu yönüyle yarışma alanı, başkentteki yaşamın ve tarihsel sürecin hem fiziksel hem de sembolik bir yansıması olarak görülebilir.

1950'li yıllarda küçük bir botanik bahçesi olarak planlanmış ve ilk adımları 1958 yılında atılmış park alanı, zaman içinde büyüyerek, Ankara'nın önemli yeşil alanlarından birine dönüşmüştür. 1980'ler ve 1990'larda, Ankara'daki yeşil alanların korunması ve artırılması için yapılan çalışmalar doğrultusunda Botanik Park geliştirilmiş ve dönem ihtiyaçlarına göre yeniden şekillendirilmiştir. Vadi, Atatürk Bulvarı çevresinde sıralanmış kent merkezinin önemli yeşil alanlarının son halkası olarak da okunabilir. Bu aks ve çevresi; tarihi çekirdeğinden günümüze doğru genişleyen modern şehrin karakteristik kent morfolojisinin, yoğunluk ve idari karakterinin ağırlık merkezidir.

Anıt alanı olarak, parkın Çankaya Caddesi üzerindeki giriş bölümü ve çevresi işaret edilmştir. Bu giriş, Cinnah yönü ve Atakule çepirne kıyasla daha az yoğunudur. Alan, parkın doğu çepirneinde hem sakin bir giriş noktası hem de ziyaretçilere park panoraması ve kent manzarasını ilk adımda sunan bir röper noktası olarak tanımlanabilir. Birleşik Krallık Büyükelçiliği, Çankaya Köşkü yerleşkesi ve parkın yerleştiği vadi birlikte kent dokusunun seyredildiği, şehir merkezinden Atakule'ye uzanan seyir aksının içinde geniş bir yeşil fon teşkil eder. Proje alanının tüm bu karakteristiği ile topografik ilişkileri, tasarımın kurgusu ve ziyaretçi deneyimi noktasında belirleyici ana unsurlar olarak önerimize yön vermiştir.

ÖNERİ TASARIM:

YAS, YAD VE UMUT

Anıtlar ve ilişkili anma mekanları, mimari tipolojiler içinde özel bir kategoriyi tanımlar. Odaklandıkları toplumsal olay, kişi ya da dönemler üzerinden bir anlatı inşa ederken, yalnızca fiziksel ve mekânsal nitelikleriyle değil, aynı zamanda ziyaretçilerde uyandırdıkları duygusal deneyimlerle de öne çıkar. İşlevselliğin ötesine geçerek, kolektif hafızayı canlı tutan bir anlam dünyası yaratma potansiyeli taşırlar.

Yarışma için geliştirdiğimiz öneride, yalnız ancak güçlü bir anlatı ile alanın mevcut karakterinden beslenmeye gayret ettik. Anıtın, katmanlı bir duygusal ve fiziksel deneyime imkan veren bir anlatı kurmasını öncelidik. Ziyaretçilerin yalnızca seyirci konumunda olduğu pasif birer unsur olmanın ötesine geçebilmesi mühimdi. Bu yolla anıtın merkezine aldığı vak'a, hem fiziksel mekan hem de işaret ettiği semboller yoluyla deneyimin kalbine yerleşebildi.

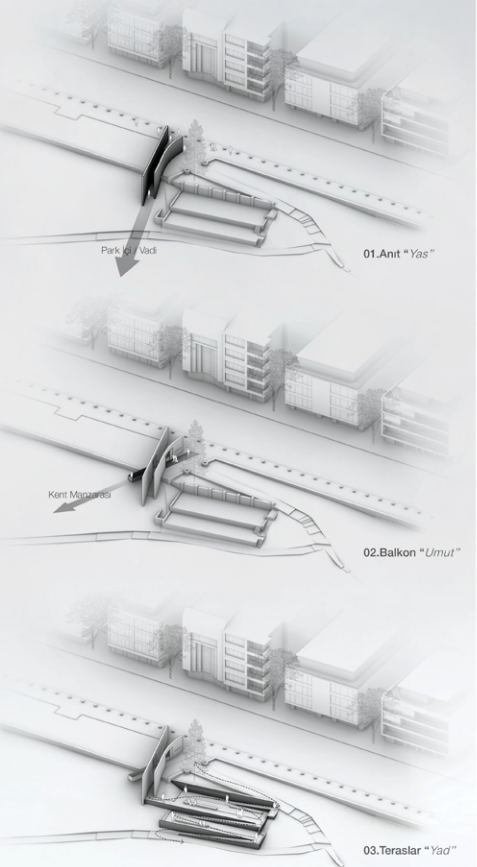
Alan kullanımda, Botanik Park'ın topografik karakter ve maziini iyi yansıtan mevcut kot ilişkilerini muhafaza ederek, sınırlı bir müdahale ile dönüştürmeyi hedefledik. Giriş alanı bitişliğindeki mevcut terasın malzeme ve birbirleri arasındaki erişim noktasında tekrar ele alıp; anıt kütesini giriş kolu, teraslar ve park içi sirkülasyonu arasında yeni bir bağlantı olarak hayal ettik.

Anıtın fiziki tasarımını yönlendiren üç temel kavram ya da evreyi; YAS, YAD ve UMUT olarak belirledik. YAS, kayıplarımızı tek tek isimleriyle hatırladığımız, kent ölçeğinden koskin bir kopuşla şekillenmiş bir rotayı temsil ederken; YAD, mekânsal bağlamın tam içinde ve bir arada olduğumuz anma alanını; UMUT ise ortak miras ve geleceğimize dair insanımızın temsili üstleniyor. Bu üç kavramın mekânsal karşılıklarını arayarak, tasarımın bütününde ziyaretçilerin anma sürecini hem bireysel hem de toplumsal düzeyde deneyimleyebileceği bir kamusal alanın ortaya çıkmasına gayret ettik.

İnce bir kesik gibi proje alanına yerleşen paralel iki duvar, caddede kotunda Anıt ve Anı Mekanının fiziki temsili olarak yükselirken; bir yandan da geniş panorama ve açıklığa tezat bir dar geçit olarak, merkezine aldığı trajedi ve kayıpların duygusal anlatısına hizmet ediyor. Parkın genel silüeti içerisinde, başka bir dönem ve başka bir işleve ait olduğunu gözlemekten var olmayı ve antısalığı ile görünürlüğünü bu yolla kazanmayı hedefliyor. Mevcut ağaç dokusuna müdahale etmeksizin yerleşen bu dar kesik, caddede kotunda zarfıçe açılan formuyla kentliyi içine davet ediyor.

Koyu renkli geniş duvarlar, giriş meydanı kotunda bir köprüyle yrtılıyor. İki duvarı delip geçen bu doğrusal açıklıktan kent manzarasına doğru bir seyir balkonunu uzanıyor. Bu yolla, alanın kısmi olarak perdelemiş başkent panoraması kentliye geri verilirken, aynı zamanda şehrin cumhuriyetle özdeşleşmiş yolculuğu da genel anlatının UMUT durağı olarak anlam kazanıyor. Caddede kotunda tanımlı ilişkili meydanın, anma törenleri için bir toplanma alanı olarak da kullanılması öngörüldü.

Ziyaretçileri duvarların arasından teraslara taşıyan geçitte kayıplarımızın isimleri, şehit edildikleri yer ve tarihler yer alıyor. Bu rotanın ulaştığı mevcut teraslar ise yeniden ele alınmış peyzaj ve malzeme karakterleriyle bir anı bahçesi olarak düzenlenip park içinde yeni bir alt odak olarak tekrar tanımlanıyor. 'Gelecekte Mektup' isimli bölümde de tariftendiği şekliyle tasarımı, "sanki açıldığı gibi sessizce kapanıp gidecek bir derin yarık..." olarak yerleşiyor parkın çepirne. Koyu renkli doğal taşlar ile kaplı anıt kütes, aydınlatıldığı saatlerde vadi ve caddeden farklı yüksekliklerdeki bir fener gibi ışıdayarak işaretliyor yerini.

ÇANKAYA CADDESİNDEN GENEL GÖRÜNÜM

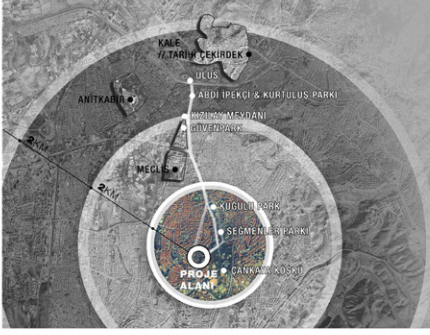
PARK İÇİNDEN ANIT ve TERASLAR //

GEÇİT - YAS ROTASI //

GEÇİT - YAS ROTASI //

'Başkent' ve Botanik Park :

Kamusal alanlar ve özellikle kent parkları; cumhuriyetin modern toplum ve buna eşlik eden çağdaş kentler hedefinin önemli simgelerindendir. Ankara'nın erken dönem planlama çalışmalarıyla başlayıp günümüze uzanan kentsel gelişimindeki farklı dönem simgelerinin görece daha yakın tarihteki bir halkası olarak okuyabiliriz Botanik Park ve çevresini.

Yerleştiği vadiyle birlikte alan; Başkent'in Ulus'tan Çankaya Köşkü'ne uzanan Kuzey-Güney hattındaki idari ve diplomatik merkezinin de sınırını teşkil eder bir nevi. Yüksek konumunun da etkisiyle, Atakule ile birlikte bu hattın kent merkezinden seyredilebilir çeperi ya da fonu olarak tanımlanabilir.

Proje Alanı ve Yakın Çevresi:

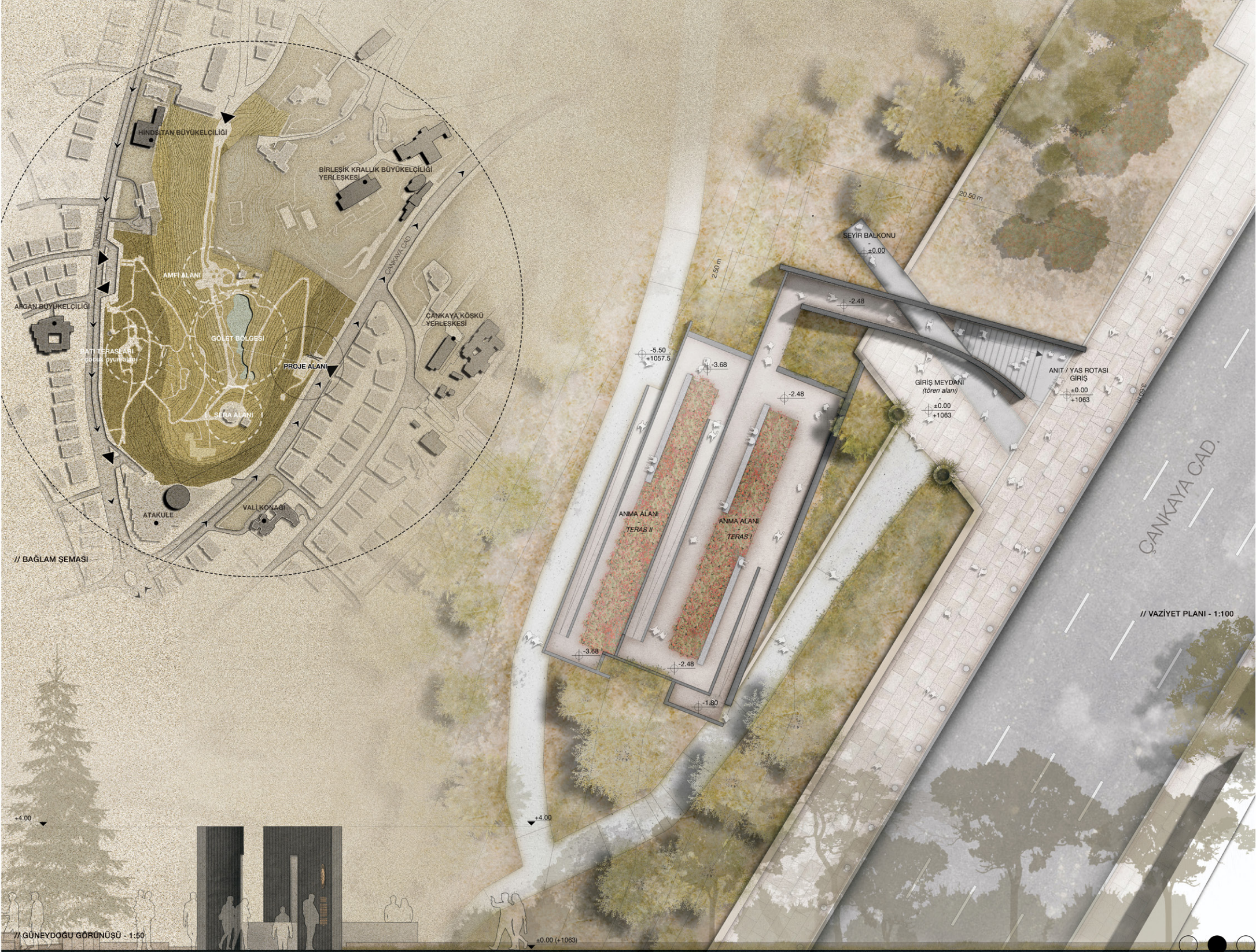
Bir yanda Atakule gibi kentin görece yakın tarihli bir simgesi, diğer yanda Çankaya Köşkü ve diplomatik temsilcilikler ile birlikte, park ve çevresi önemli odak ve ulaşım akslarının kesişiminde yer almaktadır.

Şehrin daha sonraları genişlediği konut ağırlıklı çeperleri ile kent merkezi arasında düşük yoğunluklu bir geçiş aksı, bir prestij alanı olarak tanımlanabilir.

Proje alanı, Çankaya Caddesi üzerindeki giriş noktasıdır. Parkın doğu çeperindeki terasların tepesi noktasında geniş panoramasıyla mütevazî ölçekte bir meydan karakterindedir.

ANIT & TERASLAR //

// GÜNEYDOĞU GÖRÜŞÜ - 1:50

// VAZİYET PLANI - 1:100

